

SABOTAAŽI OHT) Rootsi transpordiamet võib kandikul ulatada Venemaale kõigi sõidukite andmed

Rootsi transpordiamet läks kohtusse selle nimel, et tulevikus saaks õiguse riigi sõidukite registreerimisnumbreid valmistada Venemaa advikuga seotud ettevõtte, kuid ekspertide hinnangul kätkeks see endas riski, et Kreml kasutab riigikaitseliselt tundlikku infot oma huvides.

Kui seni on Rootsi autode registreerimisnumbreid valmistanud kohalik ettevõtte Scandinavian Motorcenter, siis nende leping lõppeb peagi ja kevadel toimunud hanke võitis Saksa kontserni Tönnjes tütar ettevõtte, mis pakkus lähimast konkurendist 40 protsenti soodsamat hinda. Scandinavian Motorcenter kaebas aga transpordiameti otsuse kohtusse ning seal esitatud dokumentidest selgub, et Tönnjesi kontsernil on otsene side Venemaa võimukoridoridega, kirjutas ajaleht Dagens Nyheter.

Tönnjesi emaettevõttele kuulub 100 protsenti tütar ettevõttest, mis võitis Rootsi transpordiameti pakkumise. Emaettevõtte on omakorda enamusosanik Vene ettevõttes Znak, mis toodab numbrimärke ning Znaki asutaja ja suurosanik on Venemaa föderatsiooninõukogu liige Valeri Ponomarev, kes on Ukraina sõja toetamise eest lääne sanktsioonide all.

Numbrimärkide valmistamine Rootsi sõidukitele tähendaks, et Vene advikuga seotud poliitiku firma võiks saada ligipääsu kogu sõidukite registrile.

Rootsi kaitsekõrgkooli logistikauurija Per Skoglund nimetas transpordiameti soovi anda registreerimisnumbreid valmistamine nii riskantsele firmale kummaliseks.

«Venemaa luureteenistus võib saada ligipääsu olulisele infole kõigi Rootsis sõidukite kohta. Sõidukite registris on tundlik teave, mida totaalkaitse saab kasutada, et paigutada [teenistusse] sõjaolukorras ühiskondlikult elutähtsaid sõidukeid. Ühiskond muutub veelgi haavatavamaks ja teatud jõud võivad seda tüüpi sõidukeid saboteerida,» ütles ta Dagens Nyheterile.

Näiteks puudutab risk kiirabiautosid ja muid päästeteenistuse sõidukeid. Kaitsejõudude sõidukite andmeid siiski registris pole, sest nemad valmistavad ise oma numbrimärke.

Nii Rootsi kaitsepolitsei kui sõjaväeluure on hoiatanud, et Venemaa otsib viise, kuidas pääseda ligi Rootsi süsteemidele ja kasutada seda teavet Rootsi vastu.

«Me teame, et nad koguvad kõike, mis võib olla asjakohane. Nad teavad Rootsist rohkem kui meie,»
lisas Skoglund.

Rootsi transpordiameti sõidukite teabeosakonna strateeg Christofer Kärrdahl ütles Dagens Nyheterile, et amet ei teadnud Venemaa seosest enne selle ilmsiks tulekut halduskohtus ning ta keeldus üksikasju kommenteerimast kuni kohtus asja arutatakse.